NATIONALT VIDENSCENTER FOR DEMENS

Handleevne

Ved retlig handleevne forstås evnen til at varetage egne (juridiske) anliggender på en fornuftig måde og med den fornødne dømmekraft i situationen.

Tab af handleevne på grund af en demenssygdom sker ikke fra dag til dag, men typisk over et langt forløb. En person med demens kan fx miste handleevnen og dømmekraften hurtigt i forhold til den økonomiske varetagelse, men bevare den langt hen i sygdomsforløbet i forhold til personlige forhold eller omvendt.

Vurdering af handleevne

Personen skal kunne forstå indholdet af den konkrete handling. Det betyder, at beslutningen skal vurderes konkret i hvert enkelt tilfælde, herunder om personen forstår konsekvenserne og indholdet af den givne handling. Det kan være, at personen kan give et gyldigt samtykke til partsrepræsentation, men ikke et gyldigt samtykke til salg af sit hus, da sidstnævnte er en meget mere kompleks situation.

En vurdering af handleevnen hos en person med en demenssygdom skal derfor være en samlet, konkret og aktuel vurdering i forhold til den konkrete beslutning, da forskellige demenssygdomme udvikler sig forskelligt både symptom- og tidsmæssigt. Desuden kan mange andre faktorer spille ind og påvirke personens tilstand, fx anden sygdom, manglende væske, træthed eller stress og uro.

Retlig handleevne

Retlig handleevne kan fx være at sælge sit hus, underskrive en kontrakt, give samtykke til partsrepræsentation eller videregivelse af oplysninger, udarbejde et testamente eller en fremtidsfuldmagt m.v.

Når man som fagperson skal vurdere, om et menneske med demens har sin retlige handleevne i behold i en given situation, må man forholde sig til vedkommendes evne til at forstå det, man forklarer, til selv at drage konklusioner på spørgsmålet/problemstillingen og til selv at overskue eventuelle konsekvenser af de mulige løsninger.

Det er derfor vigtigt, at personen, der skal foretage vurderingen af om personen med en demenssygdom har sin retlige handleevne i behold, har tilstrækkelig med viden om den konkrete demenssygdom og dennes konkrete betydning for handleevnen og dømmekraften for den enkelte person i den konkrete situation.

Økonomiske og juridiske overvejelser ved demenssygdom

Når en person får en demenssygdom, kan det betyde, at der sker store ændringer i personens livssituation.

Det betyder også, at personen bør overveje sine juridiske og økonomiske forhold nærmere. Det er vigtigt at være opmærksom på, at det altid er op til den enkelte person, hvad der skal gennemføres af beslutninger, og det skal vurderes i forhold til de helt særlige forhold for den enkelte.

En sundhedsfaglig medarbejder skal derfor ikke konkret yde rådgivning om indholdet i beslutningen, men eventuelt blot gøre opmærksom på, at personens økonomiske og juridiske forhold bør overvejes at blive gennemgået, da personen på grund af demenssygdommen med tiden vil miste sin retlige handleevne og derfor med juridisk gyldighed ikke kan træffe de relevante (juridiske) beslutninger længere.

NATIONALT VIDENSCENTER FOR DEMENS

Hvis der ydes forkert rådgivning omkring indholdet af beslutningerne, kan det efter omstændighederne medføre erstatningsansvar.

Retsinformation

Her kan du finde nyeste bekendtgørelser og lovgivning på området.

Gå til retsinformation.dk her

Læs mere

Familieretshuset

familieretshuset.dk

Senest opdateret: 16. september 2022